

Po Praze, Žatci a Horšovském Týnu měli možnost shlédnout putovní výstava Osudy Čechů z Volyně na Tachovsku, kde skončila dne 2. listopadu. Dále se připravuje její otevření na Sokolovsku a nyní Mariánských Lázních, odkud se dne 6. 12. stěhuje do Chonotova.

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

8/94
ročník 4

DOHODA

o ukončení sporů a rozkolu v ústředním výboru Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

Ze vzájemné iniciativy V. Duce a V. Dufka, vedoucích činitelů rozdělených a znesvářených polovin ústředního výboru, došlo k jejich setkání začátkem listopadu 1994 v Praze.

V této osudové chvíli našli oba, z vlastního rozhodnutí, odvahu k tomuto setkání a k převzetí odpovědnosti za okamžité ukončení sporů a rozkolu ve vedoucích orgánech SCVP formou zdravého kompromisu, a to i proti případným námitkám (ba i nesouhlasu) některých, byť ojedinelých, "ostrých hochů" v obou táborech, s cílem o dohodu, o opětovnou krajskou spolupráci, o sjednocení naší celovolyňské organizace. Budou přitom vycházet ze získaných zkušeností a požadavků v obou seskupeních.

Po zevrubné diskusi se dohodli na těchto předpokladech a postupu k sjednocení:

1. Uskutečnit urychleně, dne 26. listopadu 1994, 2. konferenci SCVP v Praze, jelikož rozpolcení ÚV, svou neschopností k usmáření, situaci nevyřeší.
2. Zvolit zde nový ústřední výbor, předsednictvo, předsedu a místopředsedu a novou ústřední kontrolní a revizní komisi.
3. Za přípravu, organizaci a průběh 2. konference budou odpovědní oba.
4. Budou ji také společně, střídavě řídit.
5. Připraví společně hlavní referát - Zprávu o činnosti SCVP - za celé období po 1. konferenci, a to bez konfrontačních prvků, tedy bez jmenovitých uvádění konkrétních osob (vínků), které vyvolávaly nebo se podílely na vzniklých sporech. Budou používat na úspěchy a neúspěchy kriticky,

avšak spíše globálně, na jednotlivých úsecích naší práce, slušnou formou. Budou vycházet z faktů, doložených a ověřených údajů a nikoliv ze subjektivních stanovisek a nedoložených tvrzení.

6. Přispějí k návrhu na složení volební a návrhové komise. Do nich zvoleným členům poskytnou informace o jednotlivých kandidátech na členství v ústředních orgánech, především o jejich dosavadní krajské činnosti, pracovní aktivitě a organizačních schopnostech. Budou přitom vycházet z neblahých zkušeností, z proběhlých (probíhajících!) sporů, vzájemného obviňování s cílem jejich zamezení do budoucna.

7. Doporučí, aby počet členů ÚV se pohyboval mezi 30-43, členů předsednictva mezi 9-13, a ústřední kontrolní a revizní komise měla 5 až 6 členů.

8. Obja zajistí včasné vypracování konečného návrhu na příslušné dokumenty pro konferenci, především Stanovy SCVP a usnesení.

Vážený krajané.

Věříme, že všichni tento náš krok uvítáte, že na něj čekáte. Uděláme tím čaru za vším, co nás rozdělávalo, trápilo a před okolním světem i zesměšňovalo. Jsme přesvědčeni, že na 2. konferenci SCVP budeme jednat v dobrém, bez vášni a zloby, bez hádek a vzájemných výčitek, že prostě na ně zapomeneme a nebudeme se k nim vracet. Iniciátoři schůzky a vzájemné dohody

V. Duceb

místopředseda

V. Dufek

předseda

Praha 1. listopadu 1994

NEZAPOMÍNÁME NA HRDINY OD DUKLY

Dne 1. října 1994 se konalo celostátní setkání Volyňských Čechů a legionářů v Litoměřicích při příležitosti 50. výročí bojů v Karpatech a vstupu našich vojenských jednotek na území Československa Dukelským průsmykem.

Tato mimořádná velká akce se konala v Domě kultury v Litoměřicích, kde byla též instalována výstava fotodokumentů ze života českých obcí na Volyni, Českých legií v 1. světové válce a fotodokumenty z 2. světové války.

Vedoucí litoměřického regionu krajska Miluše Dědková zahájila slavnost přivítáním téměř 480 přítomných krajanů a legionářů z Čech, Moravy i Slezska. Po krátké úvodní vzpomínce na vznik a život české minoritě na Volyni předala slovo pplk. v.v. Miroslavu Novákovi, který přednesl hlavní referát k oslavovanému výročí karpatsko-dukelské operace.

Vyprávění pplk. v.v. Nováka bylo vyslechnuto s velkou pozorností. Živé líčení hrůzných událostí, v představách znovu prožívaných a protřepných, kdy například v třeskotu ran padali smrtelně zranění kamarádi, jejich roztrhaná těla končila v pastí zákeřných min, či na volném poli v palbě nepřátelských kulometů, vyvolávaly vzpomínky a prožitky jak u přímých účastníků bojů, tak i u ostatních přítomných.

Místa jako Machnávka, krvavá kóta 534, několikrát denně dobytá a zase ztracená, a další čtené kóty a krvavé úseky Karpat, nikdy nevymizí z paměti těch, kteří je dobývali. Vstup volyňských bojovníků na půdu dosud neznámé československé vlasti v Dukelském průsmyku jsou chvíle nepopsatelného dojetí a vzrušení, kterému se netze ubránit.

pokračování na str. 2

Pokračování ze str. 1

Pplk. v.v. Novák se pozastavil nad nevhodnou prezentační situací na frontě, dle svých individuálních zážitků jednoho z účastníků bojů, v televizním pořadu, což pro nezavazující znamenalo zpochybnění významu operace a poškození prestiže bojujících.

Poše následovala hudební vložka, ve které interpretoval Smetanovy skladby student teplické konzervatoře V.Nejtek. Se zájmem byla vyslechnuta básně volkovského rodáka Petra Blimla "Mlýn nad práskyem", kterou s dokonalým prožitkem přednesla krajanka Anna Votěchová. Později přednesla ještě básně od Jana Pospíšila.

Po pozdravném příspěvku pplk. Hejny (v zastoupení za omlouveného předsedu Okresního úřadu Litoměřice J.Pohlaj) se slova ujal předseda Sdružení prof. MUDr. V.Duřek. Značnou část svého projevu věnoval

vzpomínce na první bojovnici za svobodu Československa České družině - Českým legiím a zvlášť vítězné bitvě u Zborova a oslavám výročí tohoto vítězství.

Prof. MUDr. V. Duřek dle informoval o přípravě sepsání ucelené historie karpatsko-dukelských bojů. Rukopisy tohoto díla má již delší dobu bývalý tankista, Volynský Čech, plk.Palulica, dosud se však nenuly prostředky na vydání.

Zmínil se též o několika zážitcích v roli frontového lékaře za své účasti v dukelské operaci, které byt byly promyšleny humorními případy, svědčí i tak o ořezných prožitcích, zvlášť v první fázi bojů při ošetřování smrtelně raněného kamaráda z dětských let, o nepředstavitelně těžkých podmínkách poskytování pomoci raněným. Neopomněl při tom zdůraznit hrůsné činy žen - zdravotnic i u ostatních zbraní, jejich fyzické i psychické

utrpění v tom krvavém prostředí amputovaných a umírajících.

Dalším řečníkem za Čs. obec legionářskou byl plk. Karel Borský, bojovník u Kvjena, Bílé Cerkve a Žaškova. Při vzpomínce na karpatsko-dukelskou operaci zdůrazňoval široké souvislosti strategické i politické a často neznámé okolnosti, ovlivňující celý běh událostí, čímž dokazoval, jak nezodpovědně je hodnotit výsledek operace bez důkladného poznání skutečností.

Plk. v.v. Vladimír Týrek, známý hrdina slavného aktu - vztýčení československé vlajky na hranici v Dukelském průsmyku dne 6.10.1944, vzpomněl na tyto a ostatní události a prožítky, které dnes pomalu patří legendám.

Padesáté výročí bojů u Dukly mělo velmi důstojný ráz. Byl to také velký dík všem těm, kteří na dalekém hřbitově spí svůj věčný sen.

V. Južopárová

ZÁJEZD NA VOLYŇ

Dne 18. - 24. července 1994 se uskutečnil zájezd na Volyň. Rodáci ze Sofijejky, Vrby a Smolárny se rozhodli navštívit své rodiště již na setkání v září 1993 ve Strojeticích. Společné zážitky jsou vždy silnější a hlubší než jednotlivé. Jeli s námi rodáci z Rovna, Hulče, Volkova a Straklova. Již v Zatici před nastoupením do autobusu a během jízdy jsme se navzájem seznámili a spřátelili.

Cesta byla, vzhledem k dlouhotrvajícímu horku, náročná, ale zvládli jsme ji všichni dobře i přes mnohdy pokročilý věk a zdravotní potíže účastníků. Zájezdu jsme se zúčastnili nejen my, dědečkové a babičky, kteří jsme se na Volyň narodili, ale i naše děti a vnoučata. Lbíl se všem, starým i mladým.

Následující den, po ubytování v Rovně, v hotelu Mir, se všichni rozjeli "domů", do svého rodiště. Sofijejští, vrbovští, vokovští a my smolárští jsme jeli našim autobusem. Řidiči nás, na úkor svého odpočinku, dovezli na místo určené a večer zpět do hotelu. Děkujeme jim! "Doma" nás bývalí sousedé, spolužáci a známí ještě i po tak dlouhé době poznali, přivítali a pohostili přátelsky, se srdečností jim vlastní.

Po letech jsme prošli známá místa a pozdravili několik původních domů, několik hrobek - posledně, co po nás ještě zbylo. V hlubokém zamyšlení, s tichou vzpomínkou na naše blízké, kteří zde odpočívají, jsme postáli na místě, kde kdysi stával český hřbitov a nyní zůstalo jen několik omšelých náhrobních kamenů.

První kroky sofijských vedky ke škole. Tehdejší česká škola na Sofijejce je silně citové pouto těch, kteří ji navštěvovali. Všem se radostí rozzářily oči, když viděli, že škola stojí - tatáž co kdysi. Okna, dveře, schody i cestička k nim. Oběšili ji dokola, sáhli si na ni, pohladili. Pod okny s proctřením zazpívali píseň "Kedy ráno vstájo zoťe", tu, která se zpívala každý den před vyučováním a která jim i po tolika letech utkvěla v paměti.

Nejvíce se snad změnila Vrba. I zde jsme hledali především školu, do níž jsme chodili, ale marně. Na místě, kde stála naše školčička, je vybudován areál velkých školních budov, pěkných, ale pro nás cizích.

I když mnozí z nás už nenašli svůj dům a mnohdy ani místo, kde stál, přece jen jsme měli všichni, byť malinko, pocit dávného domova.

Do Rovna jsme se vraceli s vědomím, že i po padesátí letech jsme zde našli přátele, kteří na nás dosud vzpomínají.

Třetí den jsme navštívili Malín. Položili jsme zde dva věnce. Jeden k památníku malinských mučedníků a druhý na starém českém hřbitově na společný hrob malinských žen a dětí upálených Němci v roce 1943. Zapálili jsme zde svíčky a postáli tiše, ponoření ve vzpomínkách. Než jsme odešli, zazpívali jsme společně volynskou píseň "Sedesát let ušlo", "Čechy krásné" a českou hymnu. Ani jedny oči nezůstaly suché, když na opuštěném českém hřbitově, uprostřed ukrajinských polí, zazněly opět tiché hlasy české písně. Bylo to důstojné učení památek našich bývalých spoluobčanů umučených nacisty za druhé světové války. I kdyby jenom pro tuto chvíli, určitě stálo za to vrátit sem tu dlouhou cestu.

Další den byl věnován prohlídce Rovna a osobnímu volnu. Kdo chtěl mohl navštívit ještě své známé nebo si odpočinout a pomalu se připravovat na zpáteční cestu. Večere před odjezdem byla slavnostní s přítípětem na přátelství, které vzniklo mezi účastníky zájezdu a na rozloučenou. Zazpívali jsme si i zatančili. Byl to velice pěkný závěr našeho pobytu v Rovně.

Vracíme se, cesta je dlouhá, horko úmorné, ale zvládáme to dobře. Rozproudila se zábava, vzájemně si sdělujeme dojmy a zážitky, povídá se, zpívá a cesta ubíhá přijemně a rychle.

Na závěr bych chtěla ještě touto cestou za nás za všechny účastníky zájezdu srdečně poděkovat paní Maruše Pánkové za její skvělou organizaci a péči o nás a popřát jí ještě hodně zdraví a síly do další práce.

Ludmila Sahluková

Rovnoprávné postavení volynským Čechům

Dne 11. října tr. požádala Liberální strana národní sociální ministerstvo vnitra, aby přehodnotilo svůj postoj k volynským Čechům, kteří se vrátili do republiky. (Rozuměj Čechům od Černobylu). Ministerstvo by mělo neproděně, formou výjimky ze zákona, udělit volynským Čechům státní občanství, aby se mohli zúčastnit komunálních voleb a získali standardní statut českého občana. Oznamil to předseda uvedené strany P.Hírš.

Jak dále uvedl, strana několikrát upozorňovala na nerovnoprávné postavení volynských Čechů, kteří se vrátili do vlasti a musí se podrobít stejnému postupu jako ostatní cizinci - dodržet pětiletou lhůtu k získání českého občanství. Podle Hírše se vrátili do ČR s přesvědčením, že budou přijati jako rovnoprávní občané, ale místo toho získali postavení občanů druhé kategorie - nemohou podnikat ani využit práva volit a být voleni. Jsou to občané hodní zvláštního zřetele. "To označení pro ně platí zcela nepochybě, na rozdíl od problematických osob typu pana Karla des Fours Walderode", zdůraznil P.Hírš.

(Převzato ze Svobodného slova)

Dne 27. července 1994 náhle zemřel ve věku 58 let pan Vlastimil Procházka.

Narodil se 24. září 1936 ve Straklově na Ukrajině.

Po ukončení školní docházky se vyučil zedníkem. Při plnění služebních úkolů na státní hranici v roce 1956 utrpěl střeňový úraz, který měl za následek úplnou ztrátu zraku.

V roce 1957 se stal členem Svazu invalidů. Vyučil se čalouníkem. V roce 1959 se oženil. Ve své ženě Janě našel výbornou partnerku nejen v životě soukromém, ale i společenském.

Obdivuhodný byl jeho zájem o historii, psychologii především o literaturu.

V roce 1962 se stal předsedou ZO zdravotně postižených v Litoměřicích, byl členem rady ZP při ÚV Svazu invalidů v České republice. Od 60.let intenzivně spolupracoval se sdělovacími prostředky. Mnozí si vybavují jeho velmi pěkné články v různých novinách.

Sport se stal významným faktorem v jeho životě. Věnoval se horolezectví, vysokohorské turistice, plavání. Získal několik mistrovských titulů. Od r. 1977 pracoval na telefonní ústředně v lovícké poliklinice.

Vlastimil Procházka byl zdatným organizátorem, rád se zúčastňoval sportovních a literárních soutěží. Znal ho hodně lidí a on je měl rád. Čest jeho památce.

Za litoměřický region
Prof. Věra Vichová

TAKÉ REKORD

Svobodné slovo přineslo dne 5. září t.r. tuto stručnou zprávu: "Přes 300 volyňských Čechů si v sobotu při celostátním setkání v Suchdole nad Odrou na Novojičínsku připomnělo 50. výročí hromadného vstupu příslušníků této, tehdy na území nynější Ukrajiny žijící národnostní menšiny do Sovětské armády a její účast na bojích o Dukelský průsmyk na podzim roku 1944."

Jedna, trochu delší věta a kolik je v ní nakupeno žíjí a snad i skrytých osočen! Přepeme si to:

1. V Suchdole nebylo žádné celostátní setkání volyňských Čechů (to se uskutečnilo 1. října v Litoměřicích)

2. Volyňští Češi nevstupovali hromadně do Sovětské armády - ta v té době vůbec neexistovala a v SSSR ve druhé světové válce byla jen Rudá armáda

3. Volyňští Češi vstupovali hromadně a hlavně dobrovolně do čsl. vojenské jednotky v SSSR.

Upozornili jsme vedoucího redaktora Svobodného slova PhDr. Rudolfa Huka na tyto nepřesnosti, které mnozí volyňští Češi přijali jako urážku. Neodpověděli nám a opravu této pomlvy neuveřejnili.

Považovali jsme vždy Svobodné slovo za seriózní deník - dnes bohužel musíme konstatovat, že jsme se mylili. Zarážející také je znalost dějin našeho národa některých redaktorů tohoto deníku - zřejmě se rovná téměř nule.

EPIZODY

V době války bylo na Volyni loupeže a vraždění nevinných lidí na denním pořádku. Z řady epizod bude zmínka o jedné, která se udála v obci Dembrovka.

Jednou z večera přijela do obce po zuby ozbrojená početná skupina a obsadila celou jednu zemědělskou usedlost. Její příslušníci se chovali nevázaně, popjeli, záměrně vedli řeči o vraždě české rodiny v sousední obci a dalších tragických událostech v okolí. Přitom bedlivě sledovali každý pohyb členů rodiny. Majitečka usoudila, že rodinu přišli povraždít. V nestrážném okamžiku vzala dceru, která jí byla nejlíbivější, proklouzly mezi hřídkami, opustily usedlost a obě napolo nahé, bosé utíkaly ve sněhu přes silnici (autostráda) a lesem do 3 km vzdálené české vesničky Chomout ke svým rodičům.

Nepopsatelnou radost po obě bylo po ranním návratu domů setkání se synem a starými rodiči. Ne vždy epizody měly tak šťastný konec.

Vše válečných letch měli koně cenu zlata. Majitelé se snažili všemi prostředky nedopustit, aby byli odvedeni do armády. K jejich záchraně používali různých metod. Mezi nejčastější patřilo natírání kůže zvířat dráždivými oleji nebo petrolejem. Tím docházelo k vypadávání srsti, vznikala holá místa. Pro laika to znamenalo, že zvíře je nemocné infekční nákazou - svrabem a o takové nejvyšší zájem.

Dvě sousejdky si po odchodu manželů do armády vzájemně vypomáhaly tím, že používaly své koně v páru (každá vlastnila jednoho) při provádění těžších polních prací. Na záchranu před odvodem do armády zřídily pro koně ve stodole stání. To ze všech stran obložily senem a slámou až do výše trámů. Vodu donášely tunelem ve slámě s dobe maskovanými otvory. Při průjezdu nebo ubytování vojsk v obci nechaly koně uschované ve skrýši i několik dní. K zamezení dupání jim zamotaly končetiny do pylu a fádne obvázály. Tak se jim podařilo koně zachránit a zdárně provadět práce v zemědělství.

Poněkud hůře dopadli dědeček vlastníci hřebečka, jež měl po dosažení tělesné dospělosti nahradit starou klisnu neschopnou vykonávat těžkou práci. Tu tenkrát vlastnila jeho dcera. Pro hřebečka vybudoval dokonale úprky a vzorně se o něho staral. Žil v přesvědčení, že zvíře nikdo nemůže objevit. Jak už to na vesnici bývá děda ze sousedství se vsadil, že hřebečka stejně najdou a odvedou.

Jednou, když se v obci ubytovalo vojsko, stalo se něco s čím děda nepočítal. V blízkosti skrýše hřebece, který tenkrát měl přes dva roky, ustájení vojáci dvě klisny, z nichž jedna byla u něj. Hřebeček ucítil klisny, probudil se v něm pohánlivý pud a několikrát silně zařehal. Tím se prozradil a sám odsoudil.

Když vojsko i s hřebečem odtáhlo, oba dědové seděli, postižený plakal a druhý s lítostí nad ním stékaly slzy po tváři. Lásku člověka k milovanému zvířeti je velký dar.

D.Sameš

Švihovský a Trockij

V roce 1992 byl v Zpravodaji publikován článek paní Abžoltové o Věnceslavu Švihovském, v němž se zmiňuje o spolupráci bratří Švihovských s Leibem Bronstejnem (Lvem Davidovičem Trockým). Sám Trockij v knize Moje paměti, která u nás vyšla v roce 1930, se na několika místech zmiňuje o Věnceslavovu bratru Františkovi. Mimo jiné píše: "Seznámil jsem se se zahradníkem Švihovským, Čechem, a brzy jsem se stal jeho důvěrným přítelem. Poprvé v životě jsem viděl dělníka, který dostával noviny, četl německy, znal klasiky a účastnil se volně diskuzí mezi marxisty a narodniki. Jeho domek uprostřed zahrady, mající jen jednu světnici, byl shromaždištěm studentů na prázdninách, bývalých sibiřských vyhnanců a místní mládeže. Skrze Švihovského bylo možno opatřit si lektorem zakázanou knihu."

V zahradě F.Švihovského v Nikolajevě debatovali o obsahu nejnovějších čísel radikálních časopisů, přeli se o darwinismus a připravovali revoluční propagandu. Na statku velkostatkáře Sokovnikova, u něhož byl Švihovský zahradníkem, byli v roce 1898 začati: "Na cestě z Janovky (rodiště Trockého - J.V.) do Nikolajeva jsem navštívil Švihovského s velkou aktovkou plnou rukopisů, kreseb, dopisů a většího ilegálního materiálu. Švihovský ukryl tento nebezpečný balík na noc v jámce plné zvěi za ústí, nežli šel vysazovat lesní stromky, vyňal jej opět z jámy, chtěl je mi vrátit, abych mohl pracovat. V tom se přihlíchl četníci. Švihovský měl jen čas hodit na chodbě balíky za džber na vodu. Hospodyně, která nám dávala oběd pod dozorem četníků, pošepřala Švihovskému, že by snad mohla balík odtamtud vzít a ukřít jej slá. Stařena nevěděla nic lepšího nežli zahrabat balík na zahradě do sněhu. Společali jsme, že se dokumenty nedostanou do rukou našich nepřátel. Nastalo jaro, sněh roztál, tráva pokryla zem a zahalila znovu balík, vypaleny jarní vodou. My jsme seděli v zářadí. Nastalo léto. Jeden dělník žal v zahradě statku trávu. Jeho dva chlapi, hrabčiji si nedaleko, balík objevili a odevzdali otci. Ten jej donesl do panského domu. Na smrt polekány liberální statkář dovezl balík hned do Nikolajeva a odevzdal četnickému plukovníkovi." Trockij se o tom dozvěděl od Švihovského při dorozumívání křikem z okna do okna ve vězení v Oděse.

Po procesu s Jihoruským svazem byli vypovězeni na čtyři roky do vyhnanství na východní Sibiř, odkud po dvou letech Trockij utekl a na podzim 1902 jíz byl v Londýně. František Švihovský se vrátil v roce 1904.

Po porážce první ruské revoluce byl podobně jako Trockij, který byl v době revoluce předsedou petrohradského sovětu, zatčen a strávil léta 1912-1917 ve druhém vyhnanství na Sibiři. Trockij ovšem opět uprchl a až do roku 1917 putoval cizinou. Únorová revoluce jej zastihla v Americe, odkud přispěchal v květnu 1917 do Petrohradu, aby se v říjnu stal opět předsedou tamního sovětu a organizátorem bolševického převratu.

Jaroslav Vaculík

PEL-MEL na volyňské téma

První mládežnické organizace na Volyni po první světové válce vznikla v roce 1926 v obci Boratín. Nesla název Sdružení mládeže. Najde se dnes někdo z Boratína, kdo by o činnosti této první mládežnické organizace něco napsal?

V České obci Okolek ve východní Volyni si Češi vedli velmi dobře. Před první světovou válkou tu měli vlastní obecní pojišťovnu proti ohni se základním kapitálem 10 000 rublů. Na tehdejší poměry to byla velmi vysoká částka, což svědčí o tom, že zdejší dobří hospodáři byli zámožní a dbali na to, aby snížili případný dopad na pojištěnce, pokud by byli postiženi zhoubným požárem. V tehdejších ruských poměrech bylo zřízení takové pojišťovny pionýrským a pokrokovým činem.

Významných uměleckých úspěchů dosáhl hlnský rodák Bohumil Sýkora. Absolvoval lipskou konzervatoř a patřil mezi nejlepší violoncelisty v Evropě před první světovou válkou. Sklízěl zasloužené úspěchy na významných scénách evropského hudebního světa. Je autorem několika oper. O jeho životní a umělecké dráze bychom chtěli na stránkách Zpravodaje přinést v budoucnu obsáhlejší pojednání.

Kolik Čechů žilo před první světovou válkou v Rusku? Spisovatel František Hovorka, který studoval životní poměry českých osadníků, došel k závěru, že nejméně 75 000. Největší koncentrace byla na historickém území Volyně. Po první světové válce žilo v polské části Volyně, jak konstatovaly současníci, kteří se v té době otázkou volyňských Čechů zabývali, asi 45 000 Čechů.

Jak uvádí časopis Ruský Čech, zúčastnil se učitel tělocviků Bohumil Honzátko (určitou dobu působil také na Volyni) prvních Olympijských her v roce 1896 v Řecku. Časopis uvádí, že to byl jediný Čech, který se těchto prvních OH zúčastnil, bohužel neuvádí, v jaké sportovní disciplíně startoval a jakého dosáhl výsledku.

První sjezd zástupců českých obcí na Volyni po první světové válce se konal dne 17. července 1921 v Lucku. Čestným předsedou tohoto sjezdu byl zvolen československý velvyslanec v Polsku Prokop Maxa. Přítomných 135 delegátů z většiny českých obcí se tenkrát rozhodlo založit Českou matici školskou. Pověření delegáti (bylo jich 9) připravili návrh stanov a svolali ustavující valnou hromadu na prosinec roku 1923 do Lucka. Zúčastnili se jí 192 delegátů. Prvním předsedou ČMS byl zvolen známý volyňský podnikatel Vladimír Prajzler, místopředsedou učitel Josef Vlk, tajemníkem Josef Albrecht a pokladníkem majitel největšího českého pivovaru v Polsku Václav

Smuteční oznámení

Dne 15. srpna t.r. zemřel ve věku 81 let Štěpán Roman z Ostrova, rodák z obce Tereklé ve východní části Volyně. Kapitán v.v. Štěpán Roman byl příslušníkem čsl. armádního sboru v SSSR (1. polní prapor 1. brigády, 1. tankového praporu organizovaného v Buzuluku). Zúčastnil se těžkých bojů o Kyjev, Bilou Cerkev, bojoval na Moravě. U Bílé Cerkve utrpěl těžké zranění. Za své bojové zásluhy byl vyznamenán devíti válečnými vyznamenáními. Čest jeho památce!

Dne 28. srpna zemřela v Lysovicích na Vyskovsku ve věku 69 let paní Naděžda Dusová, rozená Novotná, rodačka z města Dubna. Rozloučení se zesnulou se konalo v kostele zasvěceném Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu v Lysovicích za účasti místních občanů, dětí s rodinami a přátel. Za všechny přítomné se se zesnulou rozloučil Josef Kulich.

Zeman z Lucka.

Vynikajícím chirurgem na Rusi před první světovou válkou byl MUDr. Václav Girs, rodák ze Šepetovky. Od roku 1911 působil jako primář chirurgického oddělení v kyjevské nemocnici. Podílel se na organizování čsl. legii v Rusku a postupně byl pověřován diplomatickými úkoly v období sibiřské anabaze. Po válce působil i diplomatických službách ČSR.

V roce 1919 připravil učitel V.Slepička v české obci Sofijevka na závěr školního roku výstavku ručních prací žáků. Vystaveny byly i pomůcky sloužící k vyučování, jež si žáci za jeho pomoci vyrobili. Výstavka byla slavnostně otevřena za přítomnosti zástupců tehdejší prozatímní ukrajinské vlády, která v této době sídlila v Haliči, a to ministra kultury a vyučování, ministra pošt a telegrafů a ministra orby. Všichni se velmi pochvalně vyjádřili o pedagogické úrovni sofijské školy a zdůraznili, že bude sloužit vzorem pro ukrajinské školství.

Významným činitelem v čsl. legiích v Rusku byl Karel Vašátko, občan Zdobunova, který dosáhl v legiích hodnosti plukovníka. Jako velitel granátníků byl těžce zraněn u Zborova. Od té doby nosil stále obvaz, který zakrýval temeno zraněné hlavy. Dne 12. ledna 1918 podlehli svému zranění a byl pohřben na čeljabinském hřbitově.

Rostislav Hlaváček

DARY KRAJANŮ

Na tiskový fond darovali naši krajané tyto částky: Marie Polyčuková, bytem Horní Jelení, 100,- Kč, Vladimír Kozák ze Švédska 500,- Kč a Marie Pecháčková ze Zborova na Slovensku 308,- Kč (převodně 400,- Kč).

Do sbírky na setkání 22.10.1994 v Chomutově věnovali krajané Evženie Vitková, Marie Zemanová, Vlasta Plocová, Slavěna Němcová (všechny z Chomutova) a Vladimír Průšek z Kadaně po 50,- Kč, Helena Lučňáková, Stanislava Lebedová a Marie Hamáčková (všechny z Chomutova), Marie Zelenková z Račetic a Vladislav Masopus z Jirkova po 100,- Kč, dále Libuše Andělová z Čejkovic 150,- Kč a Marie Zavadilová z Drouzkovic 200,- Kč. Celkem bylo věnováno 1100,- Kč. Dar regionu Chomutov do sbírky činil dalších 500,- Kč. Krajkana M.Kubínová přispěla částkou 50,- Kč a A.Kučerová, obě z regionu Brno, částkou 40,- Kč.

Na fond Sdružení zaslali manželé Mašatovi z Drouzkovic u Chomutova 200,- Kč.

V měsíci dubnu t.r. byly na náš běžný účet zaslány částky 90,- Kč od p.Olmanova z Chebu a 100,- Kč od pana Bláhy z Prahy 4. Není nám znám účel zaslaných částek, proto prosím, ozvěte se korespondenčním listem hospodáři panu Ing.Stanislavu Tošnerovi.

Děkujeme všem za jejich obětavost

OPRAVUJEME

V šestém čísle Zpravodaje jsme uvedli, že na fond Sdružení věnoval pan Josef Hlušík 200,- Kč. Správné jméno dárcе je Hlušíčka. Tímto se jemu i našim čtenářům omlouváme.

Na výzvu zveřejněnou ve Zpravodaji uspořádal region Teplice na své pravidelné schůzi dne 17.9.1994 sbírku na pomoc kazanským Čechům, která vynesla 3 500,- Kč. Nejvíce přispěl krajan Václav Hrdlička a to částkou 1 000,- Kč. Všem šetrným dárcům děkujeme jménem regionu Teplice VI.Pospíšil, tajemník.

K zabezpečení činnosti regionu Cheb věnovali manželé Stolaríkoví z Františkových Lázní 200,- Kč, krajan Mikuláš Hrdlička z Trsnice 100,- Kč, paní Mirka Jelínková z Františkových Lázní, Jiří Zahradník, Marie Hofreiterová a krajan Jiří Křivka z Chebu a krajkana Evženie Floriánová z Plzně po 50,- Kč.

Za český region všem dárcům děkuje
Ludmila Mácová, důvěrník regionu Cheb.